

Haarlem, 28 januari 2014

2014 | 5

**Vragen van de heer J.H. Leever (ONH), inzake rijksbezuinigingen
OV en vertegenwoordigende democratie.**

De voorzitter van Provinciale Staten van Noord-Holland deelt u overeenkomstig het bepaalde in artikel 45 van het Reglement van Orde voor de vergaderingen en andere werkzaamheden van Provinciale Staten mede, dat op 13 januari 2014 door het lid van Provinciale Staten, de heer **J.H. Leever** (ONH), de volgende vragen bij Gedeputeerde Staten zijn ingekomen.

Inleiding:

Er komt een nieuwe aanbesteding voor het busvervoer in het concessiegebied Haarlem/IJmond voor de periode vanaf 13 december 2015-2025. Bij de start van een nieuwe concessie moet de provincie er zeker van zijn dat gedurende de hele looptijd van de concessie de afgesproken exploitatiebijdrage betaald kan worden aan de vervoerder. Door bezuinigingen vanaf 2014 van het Rijk en een hogere kostprijs per gereden dienstregelingsuur (DRU) staat dit onder druk. De verwachting is dat de kosten niet gelijk blijven lopen met de inkomsten uit opbrengsten en de Rijksbijdrage.

In dec. 2013 hebben we over dit onderwerp ook reeds schriftelijke vragen gesteld, maar dat viel ongelukkigerwijs samen met een gelijktijdige bespreking van dit onderwerp in de commissie. Uiteindelijk heeft dit geleid tot intrekking van die vragen.

Maar nu dan opnieuw vragen over dit onderwerp, maar wel anders georiënteerd.

Vragen:

- 1 Uitgaande van de Rijksbezuinigingen, een hogere kostprijs per gereden dienstregelingsuur (DRU) en een gelijkblijvende bijdrage van vervoerder en verder vanuit de provincie geen aanpassingen, wat zou dan naar uw verwachting het totale tekort per jaar op de concessie voor het gebied Haarlem/IJmond voor de provincie vanaf 2015 worden?

In het persbericht van 13-11-2013 noemt u mogelijke oplossingen om de nieuwe concessie

Haarlem/IJmond financieel gezond te krijgen zoals: het vinden van extra middelen door onder andere het verhogen van de opbrengsten (bijvoorbeeld door tariefdifferentiatie, het verhogen van het reizigersbijdrage en het kritisch kijken naar het aanbod) of het toevoegen van provinciaal geld.

Als Ouderenpartij NH vinden we uw aanpak met de hierboven genoemde oplossingen beperkt. U zoekt oplossingen precies op het terrein waar de tekorten ontstaan. Dit kan geen ander gevolg hebben dat het OV onaantrekkelijker wordt, minder aanbod, een hogere prijs met als gevolg minder gebruik van dit OV. Wij vinden dit een zeer slechte ontwikkeling, vooral voor de ouderen, die niet zonder dit OV kunnen.

Wij zijn van mening, dat we voor oplossingen naar het gehele terrein van de bereikbaarheid moeten kijken, niet alleen het OV maar ook de wegen, programma 2 van de begroting, directe totale lasten € 308 mln.

Voor de Ouderenpartij NH is de tijd allang aanbroken, dat de provincie stopt met bezuinigingen neer te leggen bij de burger en de organisatie in de samenleving, maar de oplossing in de eigen organisatie en of bij de projecten, die nog op stapel staan. Het bedrijfsleven doet dit noodgedwongen al jaren.

Bepaalde investeringen in het OV en de wegeninfrastructuur zouden getemporeerd of gedeeltelijk geheel geschrapt kunnen worden, waarbij de relatie "minder werk dan ook minder personeel" concreet gemaakt moet worden.

U mag er vanuit gaan dat de Ouderenpartij NH bij deze investeringen ook denkt aan de HOV-investering, in totaal rond € 200 mln.

- 2 Bent u bereid de te verwachten tekorten in het OV op te vangen in de eigen organisatie zoals boven omschreven? Zo ja, wat is dan uw

concrete aanpak? Zo nee dan gaarne gefundeerd waarom dit niet mogelijk is.

De HOV-projecten

Het zal u bekend zijn, dat er al jarenlang vanuit de samenleving een breed gedragen afwijzing is van deze projecten op basis van gefundeerde argumenten.

De gedetailleerde inhoud van die afwijzing laten we hier rusten, we gaan ervan uit dat dit nu wel bij u bekend is. De korte samenvatting van die afwijzing willen we hier wel weergeven.

De HOV-projecten vormen een grote geldverspilling.

In feite is er een enorme kloof gegroeid tussen de besluitvorming in de verschillende betrokken gemeenteraden, in veel gevallen al van geruime tijd geleden, en de mening van vele burgers, politieke partijen en organisaties m.b.t. deze HOV-projecten. Zouden de betrokken gemeenteraden met de kennis van nu over de HOV-projecten een zelfde besluit genomen hebben?

Moeten we concluderen dat de gemeenteraden in het verleden zonder voldoende informatie over deze HOV-projecten “er in gerommelde zijn”? Hoe heeft het zover kunnen komen?

Daar komt bij dat de provinciale HOV-besluitvorming direct bepaald is door de gemeentelijke HOV-besluitvorming.

Een ieder die grote waarde hecht aan een goede democratische besluitvorming zal graag een antwoord zien op bovenstaande vragen. Dus graag uw toelichting.

- 3 Bent u het met ons eens dat duidelijkheid over de ontstane situatie verkregen kan worden door een evaluatie van de HOV-besluitvorming in de verschillende gemeenteraden? Zo ja, wanneer u gaat u dat met de gemeenten uitvoeren? Zo nee, gaarne dan een gefundeerd antwoord, waarbij U geen gebruik maakt van het bekende “daar gaan wij niet over”.

Vertegenwoordigende democratie

We hebben in Nederland een vertegenwoordigende democratie en dat is een goede zaak.

Het bestuur wordt op gezette tijden gekozen door de burger.

Maar kan die overheid en in dit geval de provinciale overheid doen wat zij wil met haar besluitvorming?

Kan die overheid in haar besluitvorming een richting kiezen die geheel tegengesteld is aan wat in de samenleving leeft, zodat er net zoals bij de HOV-projecten een enorm meningsverschil ontstaat tussen burger en overheid?

De Ouderenpartij NH is van mening dat dit niet kan. Altijd zal de overheid naast haar besluit-

vorming zicht moeten blijven houden op de mening van de burger / samenleving over het betrokken onderwerp. De verschillende opvattingen moeten toch enigszins met elkaar in de pas blijven lopen. Dit raakt direct het functioneren van de democratie. Boven alle individuele besluiten die door een de overheid genomen worden, staat de vraag: “Hoe bevorder ik het goede functioneren van de democratie?” Dit wordt echt actueel als er tussen de mening van de overheid en de samenleving een enorme kloof ontstaat.

De CvdK dhr. Remkes zegt in het kwartaalblad van de provincie Noord-Holland 4 m.b.t. het onderwerp integriteit:

“Als je ’s ochtends voor de spiegel staat en je denkt: ‘Wat heb ik gisteren gedaan en kan ik dat voor een zaal van honderd mensen goed uitleggen?’ dan is er niets aan de hand. Als je daar twijfels over hebt, dan moet je bij jezelf te rade gaan”.

In het geval van de HOV-projecten heeft u jarenlang de tijd gehad de tegenstanders te overtuigen van uw gelijk, echter dat is u niet gelukt. Dit is zeker een ander onderwerp, maar naar onze mening zijn de opmerkingen van de CvdK ook hier van toepassing: een innerlijke reflectie over de HOV-projecten is hoognodig.

- 4 Bent u het met ons en de CvdK dhr. Remkes eens dat een innerlijke reflectie over de HOV-projecten hoognodig is? Moeten we wel zo doorgaan? Gaarne een gefundeerd antwoord.
- 5 Bent u het met ons eens, dat u door zich niets aan te trekken van de jarenlange breed gedragen en deskundig gefundeerde afwijzing van de HOV-projecten vanuit de samenleving een goed functioneren van de democratie schade berokkent? Zo ja, wat zijn dan nu uw concrete plannen? Zo nee, gaarne dan een gefundeerd antwoord.

Het zal u bekend zijn, dat bij een schrappen van de HOV-projecten, vrijval € 200 mln, de financiële situatie voor de bereikbaarheid in N-H in een keer sterk in positieve zin wordt veranderd, denk aan Westfrisiaweg, verbinding A8-A9 en de bezuinigingen OV.

Recent is de Perspectievennota 2014-2021 uitgebracht. We lezen daarin, dat grote toekomstige financiële tekorten ingrijpende besluiten vereisen. Ook in dit verband zou het schrappen van de geldverspillende HOV-projecten in stap in goede richting zijn.

- 6 Waarom wordt in de Perspectievennota 2014-2021 een zo voor de hand liggende mogelijk-

heid als het schrappen van de HOV-projecten om de financiële situatie van de provincie te verlichten niet genoemd? Gaarne een gefundeerd antwoord.

Ons antwoord aan Provinciale Staten luidt als volgt:

Vraag 1:

Uitgaande van de Rijksbezuinigingen, een hogere kostprijs per gereden dienstregelingsuur (DRU) en een gelijkblijvende bijdrage van vervoerder en verder vanuit de provincie geen aanpassingen, wat zou dan naar uw verwachting het totale tekort per jaar op de concessie voor het gebied Haarlem/IJmond voor de provincie vanaf 2015 worden?

Antwoord 1:

Het totale tekort per jaar voor de concessie Haarlem-IJmond bij een gelijkblijvende bijdrage van de vervoerder en geen aanpassingen van de provincie, bedraagt – in de worst case – (fors hogere dru-prijs, 50% minder inkomsten als gevolg van het verdwijnen van de studenten OV-kaart en geen indexatie BDU) circa € 6 miljoen in 2016 tot circa € 13,3 miljoen in 2025.

Vraag 2:

Bent u bereid de te verwachten tekorten in het OV op te vangen in de eigen organisatie zoals boven omschreven? Zo ja, wat is dan uw concrete aanpak? Zo nee dan gaarne gefundeerd waarom dit niet mogelijk is.

Antwoord 2:

Wij zullen u uiterlijk in het eerste kwartaal van 2014 voorstellen doen hoe wij deze financiële problemen denken aan te pakken.

Vraag 3:

Bent u het met ons eens dat duidelijkheid over de ontstane situatie verkregen kan worden door een evaluatie van de HOV-besluitvorming in de verschillende gemeenteraden? Zo ja, wanneer u gaat u dat met de gemeenten uitvoeren? Zo nee, gaarne dan een gefundeerd antwoord, waarbij U geen gebruik maakt van het bekende “daar gaan wij niet over”.

Antwoord 3:

Het is niet aan ons om een evaluatie van de besluitvorming van de gemeenteraden uit te voeren. Tevens willen wij ons distantiëren van uw bewering over de HOV-besluitvorming die u in uw inleiding naar vraag maakt.

Vraag 4:

Bent u het met ons en de CvdK dhr. Remkes eens dat een innerlijke reflectie over de HOV-projecten hoognodig is? Moeten we wel zo doorgaan? Gaarne een gefundeerd antwoord.

Antwoord 4:

De commissaris van de Koning dhr. Remkes heeft, in de context waarin hij zijn uitlatingen heeft gedaan, geen uitspraak gedaan die een relatie legt met HOV-projecten. Het onderwerp van het betreffende interview ging over integriteit van bestuur.

Verder zien wij geen reden om nu een nader standpunt ten aanzien van de HOV-projecten in te nemen dan dat wij tot nu toe hebben gedaan. Bovendien willen wij ook een betrouwbare overheid zijn en onze afspraken en verplichtingen die wij hebben gemaakt, nakomen.

Vraag 5:

Bent u het met ons eens, dat u door zich niets aan te trekken van de jarenlange breed gedragen en deskundig gefundeerde afwijzing van de HOV-projecten vanuit de samenleving een goed functioneren van de democratie schade berokkent? Zo ja, wat zijn dan nu uw concrete plannen? Zo nee, gaarne dan een gefundeerd antwoord.

Antwoord 5:

De leden van de Provinciale Staten en de leden van de gemeenteraad worden democratisch gekozen. Zowel Provinciale Staten als de gemeenteraad stellen het beleid van de provincie respectievelijk gemeente vast en controleren de uitvoering daarvan door Gedeputeerde Staten respectievelijk het College van Burgemeester en Wethouders. Dat er ook mensen zijn die het niet eens zijn met (de door de meerderheid) genomen besluiten en tegen de plannen zijn, is duidelijk. Zij hebben gelegenheid gehad om hun bezwaar kenbaar te maken, maar hebben klaarblijkelijk de meerderheid hiervan niet overtuigd. Dit wil evenwel niet zeggen dat de democratie schade wordt berokkend; de besluiten van Provinciale Staten en de betrokken gemeenteraden verlopen juist volgens de regels van onze representatieve democratie.

Vraag 6:

Waarom wordt in de Perspectievennota 2014-2021 een zo voor de hand liggende mogelijkheid als het schrappen van de HOV-projecten om de financiële situatie van de provincie te verlichten niet genoemd? Gaarne een gefundeerd antwoord.

Antwoord 6:

Het temporiseren dan wel het schrappen (van een deel) van de investeringen in het OV, en specifiek in het HOV, levert eerst en vooral incidenteel financiële ruimte op. Wij zoeken vooral naar structurele oplossingen voor het financiële dilemma.